

Ở Việt Nam, những ‘flexer’ khoe bằng cấp, địa vị, sự giàu có khi nền kinh tế tăng vọt

In Vietnam, ‘flexers’ tout US degrees, status, wealth as the economy soars. Others barely sleep

[SCMP](#)

Tác giả: Lam Nguyễn

Cù Tuấn, biên dịch

08/8/2023

Song ngữ việt Anh

Một người bán hàng rong đang chuẩn bị một món ăn ở Hà Nội, Việt Nam. Nền kinh tế quốc gia này đang tăng trưởng mạnh, mặc dù khoảng cách thu nhập cũng ngày càng lớn. Ảnh: Getty images

Tóm tắt:

* Flex – tiếng lóng ở Việt Nam để chỉ sự khoe khoang – đang gia tăng, khi nền kinh tế bùng nổ và nhiều người trẻ kiếm được bằng cấp tốt và nhiều tiền.

* Nhưng không phải ai cũng là một phần của câu chuyện thành công, với tình trạng bất bình đẳng gia tăng và nhiều người phải vật lộn để theo kịp chứ chưa nói đến việc vươn lên.

Trẻ trung, năng động và “hay flex”, những người đạt thành tích cao thúc đẩy nền kinh tế Việt Nam đang phát triển vượt bậc, giành được suất học tại các trường đại học tốt nhất thế giới và thành lập đế chế kinh doanh tại quê nhà, khi tham vọng của họ dễ dàng tìm được chỗ đứng tại nền kinh tế phát triển nhanh thứ hai Đông Nam Á, sau Malaysia.

Flexing – tiếng lóng chỉ sự khoe khoang trong tiếng Việt – thậm chí còn có trang Facebook riêng. [Flex đến hơi thở cuối cùng](#), với 1,4 triệu người theo dõi, đã mở ra cơ hội cho mọi người nhìn vào thành công của những người trẻ Việt Nam và khát vọng của những người khao khát gia nhập hàng ngũ của họ.

Lê Lập, 18 tuổi, cho biết anh nhận được lời mời từ ba trường Ivy League ở Mỹ. “Tôi bắt đầu đi du học ở Mỹ từ năm cấp hai. Ở trường trung học, tôi có một cố vấn khuyên tôi nên làm gì để vào được các trường cao đẳng tiền y khoa hàng đầu,” anh nói.

Trong khi đó, Lê Yên Thanh, nhà sáng lập startup di động thông minh trị giá triệu đô tại TP.HCM, đã cùng người hâm mộ điểm qua thành tích của mình qua từng năm, nhận được hàng nghìn bình luận tích cực đi kèm với cái gật đầu công nhận của Forbes Under 30.

Việt Nam từ lâu đã được ca ngợi là sự vĩ đại tiếp theo của châu Á. Tổng sản phẩm quốc nội của nước này tăng vọt ở mức 8% vào năm 2022, mặc dù các dự đoán của Ngân hàng Thế giới về đà tăng của năm nay đã giảm xuống còn 6,3%.

Nền kinh tế định hướng xuất khẩu của nước này đang vẫy vùng trong cơn cuồng loạn của dòng vốn tìm kiếm một ngôi nhà mới, khi xung đột thương mại Mỹ-Trung đã thúc đẩy các nhà sản xuất lớn chuyển một phần hoặc toàn bộ năng lực sản xuất của họ khỏi Trung Quốc.

Với nhân công rẻ hơn Thái Lan và Malaysia, dân số đông và trẻ, có đường biên giới trên đất liền chung với Trung Quốc và đường biển nối với thế giới, các nhà đầu tư như Apple, Intel, Samsung và Google đã đổ xô vào Việt Nam.

Nhưng tăng trưởng là không đồng đều và bất bình đẳng đang gia tăng. Theo Ngân hàng Thế giới, quốc gia này có chỉ số Gini – với chỉ số này càng cao thì khoảng cách chênh lệch giàu nghèo càng lớn – là 36,8 vào năm 2020, tăng từ 35,7 vào năm 1992.

Để so sánh, Malaysia có điểm số Gini là 41,2 vào năm 2018 và Philippines là 40,7 vào năm 2021, trong khi Thái Lan là 35,1 cùng năm đó. Ở những nơi khác, Hà Lan có chỉ số Gini là 26 điểm trên chỉ số vào năm 2020, trong khi Mexico đạt 45,4.

Khởi đầu thuận lợi

Nhiều người đạt thành tích cao ở Việt Nam tự hào về thành tích của họ, với một số người cũng rất quan tâm đến những thăng tiến trong cuộc sống mà họ đã có được.

Trương Trí đã học đại học ở Mỹ trước khi được nhận vào một số trường luật cạnh tranh nhất của Mỹ.

Trương Trí, tốt nghiệp Đại học Duke vào tháng 5, cho rằng phần lớn thành công của anh là nhờ vào sự giáo dục. Trí thừa nhận gia đình anh có thể chi trả cho chi phí hàng năm khổng lồ để theo học tại Đại học Duke với tổng trị giá 85.000 đô la Mỹ – gấp hơn 20 lần mức lương trung bình hàng năm của Việt Nam. Ảnh: Handout

Nhưng Trí, 22 tuổi, có cha là một nhà tư vấn kinh tế và doanh nhân, cho rằng phần lớn thành công của anh là nhờ vào sự giáo dục. Trí thừa nhận rằng gia đình anh có đủ khả năng chi trả chi phí học tập khổng lồ hàng năm tại Đại học Duke với tổng trị giá 85.000 đô la Mỹ – gấp hơn 20 lần mức lương trung bình hàng năm của Việt Nam.

“Hồi học trung học, đối với tôi, du học là một sự lựa chọn”, Trí nói. “Nhưng đối với nhiều người bạn của tôi thì không. Tôi biết họ cũng sẽ được nhận [vào trường đại học Mỹ] nếu họ có nguồn tài chính”.

Khi khoảng cách giữa những người có tiền và không có tiền ngày càng lớn, những người ở mức giữa ngày càng khó thăng tiến hơn, với chi phí học tập và giáo dục bổ sung tăng trung bình lên tới 4.500 đô la Mỹ mỗi năm cho một trường tư thục ở Thành phố Hồ Chí Minh.

Có được một công việc được trả lương cao tại một trong những công ty tư vấn tác động xã hội uy tín nhất toàn cầu, Lê Mỹ, 24 tuổi, cho biết giáo dục đã thay đổi cuộc đời cô.

Ở thị trấn biên giới của tỉnh Đồng Tháp, đồng bằng sông Cửu Long, nơi cô sinh ra, các cô gái thường không muốn theo học đại học.

Tuy nhiên, mẹ của Lê Mỹ, người đã có bằng cử nhân vào những năm 1980 và sở hữu một cửa hàng tạp hóa, luôn khuyến khích con gái theo học những trường tốt nhất.

“Mẹ tôi dạy tôi tiếng Anh từ khi tôi ba tuổi. Thị trấn không có trường mẫu giáo tốt nên mẹ tôi đã lập ra một trường để dạy tôi và một số bạn bè”, Lê Mỹ kể.

“Có nhiều thứ trong cuộc sống hơn là chỉ làm việc chăm chỉ. May mắn, khả năng nắm bắt cơ hội và nền tảng kinh tế của bạn có thể tác động trực tiếp đến cuộc sống của bạn. Mẹ tôi là ưu thế của tôi. Nhờ mẹ, tôi có thể thử những điều mới mẻ”.

Các chuyên gia cho biết, bất bình đẳng trong tiếp cận giáo dục mang đến những rủi ro dài hạn cho một nền kinh tế cần phải nâng cao chuỗi giá trị nếu muốn đáp ứng nguyện vọng đạt được tình trạng thu nhập cao vào năm 2045 của chính phủ nước này.

Nguyễn Thị Ngọc Lan, nghiên cứu sinh Tiến sĩ tại Đại học Dartmouth, cho biết: “Khi Việt Nam tiếp tục tăng trưởng kinh tế, khoảng cách giàu nghèo và đặc quyền ngày càng lớn, điều này góp phần vào việc tiếp cận các nguồn tài nguyên giáo dục và trao đổi kiến thức một cách không bình đẳng”.

Học và làm thêm, một chu kỳ bất tận

Những đám mây đen của nền kinh tế cũng đang tích tụ, và chúng đã xuất hiện khi nhiều người trẻ bắt đầu hiện thực hóa cơ hội của họ. Dữ liệu từ Tổng cục Thống kê cho thấy nền kinh tế đang tăng trưởng chậm lại, với xuất khẩu giảm hơn 12% trong khoảng thời gian từ tháng 1 đến tháng 6 và nhập khẩu giảm 18,2% so với cùng kỳ năm 2022.

Các nhà phân tích cho biết, cuộc khủng hoảng bất động sản đang ngày càng sâu sắc trong khi chi phí sinh hoạt tăng cao. Theo khảo sát của Hội Môi giới BĐS Việt Nam, hơn 70% hợp đồng thuê căn hộ vừa hết hạn được gia hạn với phí thuê trung bình tăng cao hơn ít nhất 10-20%.

Tại Thành phố Hồ Chí Minh, những người ở độ tuổi 20 thường phải làm thêm hai hoặc ba công việc, song song với việc học ở trường, học tiếng Anh từ YouTube khi họ cố gắng leo lên nấc thang việc làm.

Văn Hùng, 26 tuổi, cho biết anh đang tạm dừng việc học tại một trong những trường đại học kỹ thuật tốt nhất của Việt Nam, và không chắc liệu mình có đủ khả năng để quay lại hay không.

“Việc học là quá mệt mỏi và khi tôi trở về nhà, tôi còn phải làm việc bán thời gian”, anh nói.

“Tôi chỉ ngủ được khoảng 3-4 tiếng mỗi ngày. Tôi phải kiếm tiền để sống, vì vậy tôi không có lựa chọn nào khác ngoài làm việc”.

Tuy nhiên, các nhà phân tích cảnh báo rằng nâng cao kỹ năng là chìa khóa cho thị trường lao động Việt Nam, mặc dù các trường học của quốc gia này là tốt hơn các quốc gia khác ở quy mô toàn cầu, nhưng hơn một nửa số thanh niên trong độ tuổi từ 16 đến 30 cần được hỗ trợ để xây dựng các kỹ năng và chuyên môn kỹ thuật nhằm đảm bảo tiếp tục phát triển lâu dài.

Hoàng Khiếu, giáo sư kinh tế tại Đại học Fulbright Việt Nam, cho biết: “Tăng cường nguồn nhân lực của giới trẻ có thể giúp chúng ta bắt kịp các nước láng giềng về năng suất lao động và điều này chắc chắn sẽ góp phần vào tăng trưởng kinh tế trong dài hạn”.

Nhận thức được những rủi ro này, chính phủ Việt Nam đã cam kết cải thiện đào tạo nghề và hỗ trợ đào tạo nhân viên cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ. Trong khi đó, vào tháng 6, chính quyền đã chỉ đạo Ngân hàng Nhà nước Việt Nam cắt giảm lãi suất xuống 1,5-2% để kích thích tiêu dùng và đầu tư.

“Nếu chính sách này được thực hiện tốt sẽ tác động tích cực đến tăng trưởng kinh tế và không làm trầm trọng thêm lạm phát”, ông Hoàng Khiếu nói.

Ngẫm lại về cuộc đời lận đận cho đến nay, Hùng cho biết năm 17 tuổi, anh bỏ học vì hoàn cảnh gia đình túng quẫn. Anh trở lại trường trung học năm 21 tuổi, cân bằng giữa công việc và học tập, đồng thời phải chuẩn bị cho kỳ thi tuyển sinh đại học khét tiếng cam go – kỳ thi mà anh sau đó đã vượt qua.

Hùng, làm nghề trang trí nội thất tự do, cho biết anh đã kiếm đủ tiền để trang trải cuộc sống, nhưng không đủ thời gian để hoàn thành việc học của mình.

“Nếu gia đình tôi có điều kiện hơn và tôi có thể chuyên tâm vào việc học thì có lẽ sẽ tốt hơn”, anh nói.

<https://baotienngdan.com/2023/08/08>

In Vietnam, ‘flexers’ tout US degrees, status, wealth as the economy soars. Others barely sleep

Flexing – slang in Vietnam for bragging – is on the rise, as the economy booms and many young people earn good qualifications and big bucks

But not everyone is part of the success story, with inequality rising and plenty of people struggling to keep up, let alone soar

[Lam Nguyen](#)

Published: 9:30am, 6 Aug, 2023

A street vendor prepares a dish in Hanoi, Vietnam. The nation's economy is soaring, although the income gap is also widening. Photo: Getty Images

Young, driven and “flexing”, the high achievers riding the upside of [Vietnam's](#) economy are soaring, winning places at the world's best universities and establishing business empires at home, as their ambition comfortably finds its footing in Southeast Asia's second-fastest growing economy, behind [Malaysia](#).

Flexing – slang for bragging or *khoe khoang* in Vietnamese – even has its own Facebook page. Flex to the Last Breath, with 1.4 million followers, offers a window into the successes of young Vietnamese and the aspirations of those desperate to join their ranks.

Lap Le, 18, says he received offers from three Ivy League schools in the [United States](#). “I started studying abroad in the US in middle school. In high school, I had a counsellor who advised me on what to do to get into top pre-med colleges,” he said.

Meanwhile, Le Yen Thanh, founder of a million-dollar [smart mobility](#) start-up in Ho Chi Minh City, walked flex fans through his achievements year by year, receiving thousands of positive comments to accompany a nod of recognition by Forbes Under 30.

Workers leaving a factory in Ho Chi Minh City. Many people in Vietnam do not have enough money or time to effectively study, often having more than one job. File photo: AFP

Vietnam has long been touted as [Asia's next big thing](#). Its gross domestic product rattled along at 8 per cent in 2022, although World Bank projections for this year have softened to 6.3 per cent.

Its export-led economy wavered in a flood of capital seeking a new home as the [US-China trade conflict](#) pushed major manufacturers to move some or all of their production capacity from [China](#).

With cheaper workers than [Thailand](#) and [Malaysia](#), a sizeable and youthful population, a land border with China and sea access to the world, investors such as Apple, Intel, Samsung and Google poured into Vietnam.

But growth has been uneven and inequality is on the march. According to the World Bank, the nation had a Gini index score – in which the higher the number, the greater the wealth disparity gap – of 36.8 in 2020, up from 35.7 in 1992.

For comparison, Malaysia received a Gini index score of 41.2 in 2018 and [the Philippines](#) 40.7 in 2021, with Thailand on 35.1 that same year. Elsewhere, the Netherlands scored 26 on the index in 2020, while Mexico got a 45.4.

Tri Truong, who graduated from Duke University in May, attributes much of his success to his upbringing, acknowledging his family could afford the hefty annual cost of attendance at Duke University that totalled US\$85,000 – more than 20 times Vietnam’s average yearly salary.

Photo: Handout

Privileged beginnings

Many high achievers in Vietnam are proud of their accomplishments, with some also very mindful of the leg up in life they have been given.

Tri Truong sailed through university in the US before gaining admission into some of the most competitive American law schools.

Every Monday

The most pressing stories and in-depth analysis from the Asia region, sent to you each week.

By registering, you agree to our [T&C](#) and [Privacy Policy](#)

Yet Tri, 22, whose father is an economic consultant and businessman, attributes much of his success to his upbringing, acknowledging his family could afford the hefty annual cost of attendance at Duke University that totalled US\$85,000 – more than 20 times Vietnam’s average yearly salary.

“Back in high school, for me, studying abroad was a choice,” he said. “But for many of my friends, it was not. I know they would have been admitted too if they had the financial resources.”

A shopping centre in Vietnam, where not everyone can afford to shop. Photo: Shutterstock

As the gap between haves and have-nots widens, it is becoming harder for those in the middle to advance, with costs of schooling and extra education soaring to US\$4,500 per year on average for a private school in Ho Chi Minh City.

Having landed a well-paid job at one of the most prestigious global social impact consulting firms, My Le, 24, says education transformed her life.

In the border town of the Mekong Delta province of Dong Thap, where she was born, girls are often discouraged from pursuing higher education.

However, My Le's mother, who earned a bachelor's degree in the 1980s and owned a grocery store, always encouraged her daughter to attend the best schools.

“My mum taught me English since I was three years old. The town had no good kindergarten, so she founded one to teach me and some friends,” My Le said.

“There is more to life than just hard work. Luck, the ability to seize opportunities and your economic background can directly impact your life. My mum is my privilege. Thanks to her, I can try new things.”

Inequality in educational access carries long-term risks for an economy that needs to vault up the value chain if it is to meet the communist government’s aspiration of achieving high-income status by 2045, experts say.

“As Vietnam continues to grow its economy, wealth and privilege gaps have been widening, which contributes to ongoing unequal access to educational resources and exchange of knowledge,” said Nguyen Thi Ngoc Lan, a PhD candidate at Dartmouth College.

To many, but not all, Ho Chi Minh and other Vietnamese cities offer plenty of opportunities.

Photo: Bloomberg

Study, work, repeat

Economic clouds are also accumulating, and that is already playing out in how many young people see their opportunities. Data from the General Statistics Office indicates the economy is slowing down, with exports slumping more than 12 per cent between January and June, and imports retreating by 18.2 per cent over the same period in 2022.

A property crunch is deepening, analysts say, while the cost of living mounts. According to a survey by the Vietnam Association of Real Estate Brokers, more than 70 per cent of apartment lease contracts that recently expired were renewed at an average rate of at least 10-20 per cent higher.

Studying is exhausting and when I return home, I must work. I get about three to four hours of sleep per day.” Van Hung, 26

In Ho Chi Minh City, 20-somethings routinely juggle two or three jobs with studying, learning English from YouTube as they try to climb the employment ladder.

Van Hung, 26, says he is putting his studies on hold at one of Vietnam’s best engineering universities, unsure if he can afford to return.

“Studying is exhausting and when I return home, I must work part-time,” he said. “I only get about three to four hours of sleep per day. I have to earn money for my living, so I had no choice but to work.”

People ride past Saigon City Hall in Ho Chi Minh City. Photo: Shutterstock

But upskilling is the key to Vietnam’s labour market, analysts warn, saying that although the nation’s schools outperform globally, over half of young people aged between 16 and 30 need support to build the technical skills and expertise to ensure continued long-term growth.

“Boosting the human capital of the youth could help us catch up with our neighbours in labour productivity, and this will surely contribute to long-run economic growth,” said Khieu Van Hoang, an economics professor at Fulbright University Vietnam.

Acknowledging the risks, the government has pledged to improve its vocational training and support training employees for small to medium-sized enterprises. Meanwhile, in June, the authorities directed the State Bank of Vietnam to chop interest rates to 1.5-2 per cent to stimulate consumption and investment.

“If this policy is implemented properly, it will positively affect economic growth and not exacerbate inflation,” Khieu Van Hoang said.

Reflecting on a life of near-misses so far, Hung said at 17 he dropped out of school because of his family’s financial problems. He returned to high school at 21, balancing work and studying, and had to prepare for the notoriously tough university entrance exam – which he passed.

Hung, a freelance interior decorator, says he has earned enough to sustain himself, but rues the time needed to complete his studies.

“If my family had better conditions and I could solely focus on studying, it would probably be better,” he said.

[Lam Nguyen](#)

Lam Nguyen is a freelance journalist based in Ho Chi Minh City, Vietnam. She has covered labour and environment issues. Her stories have appeared on Mongabay, Rest Of World and The Guardian.

<https://www.scmp.com/week-asia>